

НИЙСЛЭЛ ДЭХ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Нийслэлийн Баянзүрх дүүргийн Эрүүл мэндийн төвийн 2021 оны санхүүгийн тайлан,
төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: ХАК-2022/803/НА-СА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Улаанбаатар хот 2022 он	<p>“Грант Торнтон аудит” ХХК</p> <p>Ерөнхий захирал: Б.Осоргарав Утас: 9911-3795 Цахим хаяг: osorgarav.b@mn.gt.com</p> <p>Аудитын менежер: Л.Болорцэцэг Утас: 9417-5766 Цахим хаяг: bolortsetseg.l@mn.gt.com</p> <p>Ахлах аудитор: Г.Батхишиг Утас: 9111-0538 Цахим хаяг: batkhisig.g@mn.gt.com</p>
--	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Агуулга

1. Аудитын санал дүгнэлт	2-3
2. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл	4-13
3. Аудитын тайлан	15
3.1 Ерөнхий зүйл	15
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт	15
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	16
3.4 Материаллаг байдал	16
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга	16
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	18
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг	19
3.8 Аудитын гол асуудал	19
3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал	20
3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт	20
3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	20
3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	21
4. Аудитын илрүүлэлт	21
4.1 Залруулсан алдаа	21
4.2 Албан шаардлага	21
4.3 Зөвлөмж	22
5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл	24

Товчилсон үгийн жагсаалт

УИХ	Улсын их хурал
НТАГ	Нийслэл дэх Төрийн аудитын газар
МУЗГ	Монгол улсын засгийн газар
УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ЭМДЕГ	Эрүүл мэндийн даатгалын ерөнхий газар
НҮБ	Нэгдсэн Үндэстний Байгууллага
ДЭМБ	Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллага
НӨАУГ	Нийслэлийн өмчийн ашиглалт удирдлагын газар
НБББББ	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг
ХӨСҮТ	Халдварт өвчин судлалын үндэсний төв
НЗДТГ	Нийслэлийн засаг даргын тамгын газар
ЭМА	Эрүүл мэндийн ажилтан

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР
НИЙСЛЭЛ ДЭХ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

14200 Улаанбаатар хот, Сүхбаатар дүүрэг, 8 дугаар хороо,
Г.Амарын гудамж, Соёлын төв өргөө, Г корпус, 5 давхар,
Утас: 7000 7734, Факс: (976-11) 32 01 54,
И-мэйл: ub@audit.gov.mn, Вэбсайт: www.audit.mn

2022.02.25 № 439
танай _____-ны № _____-т

НИЙСЛЭЛИЙН БАЯНЗҮРХ
ДҮҮРГИЙН ЭРҮҮЛ МЭНДИЙН
ТӨВИЙН ДАРГА М.БОЛД
ТАНАА

АУДИТЫН САНАЛ ДҮГНЭЛТ

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Нийслэлийн Баянзүрх дүүргийн Эрүүл мэндийн төвийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт дурдсан алдаа, зөрчлийн үр нөлөөг эс тооцвол Нийслэлийн Баянзүрх дүүргийн Эрүүл мэндийн төвийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Тайлант онд батлагдсан орон тоог 49-ээр нэмэгдүүлэн ажиллаж нийт 581.2 сая төгрөгийн цалингийн зардал гаргасан, Нийслэлийн Өмчийн ашиглалт удирдлагын газрын зөвшөөрөлгүйгээр 5.9 сая төгрөгийн хөрөнгө худалдан авч бэлтгэсэн, санхүүгийн үйл ажиллагаанд ашиглагдаж байгаа нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичигт холбогдох хууль, дүрэм журмын шинэчлэл хийгээгүй, дотоод хяналт хангалтгүй байгаа зэрэг зөрчлүүд нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1, 16 дугаар зүйлийн 16.5.3, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.2.2 заалтуудтай нийцэхгүй, оршин байх, нийцсэн бөгөөд зохистой байх, эрх ба үүрэг гэсэн батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ
АУДИТОР

М.ЭРДЭНЭЖАРГАЛ

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Тайлант хугацаа: 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлан

/Төгрөгөөр/

Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	706,563,266.41	4,611,773,223.78
МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	-	32,252,202.03
Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	-	32,252,202.03
Төрийн сангийн харилцах	-	2,158,800.00
Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах	-	30,093,402.03
АВЛАГА	20,000.00	3,064,860,473.40
Байгууллагаас авах авлага	20,000.00	3,064,519,258.40
Бусад авлага	-	341,215.00
Хувь хүмүүсээс авах авлага	-	341,215.00
Урьдчилж төлсөн төлбөр	3,827,835.96	4,839,487.00
Урьдчилж гарсан зардал	3,827,835.96	4,839,487.00
БАРАА МАТЕРИАЛ	702,715,430.45	1,509,821,061.35
Түүхий эд материал	503,405,068.60	1,199,470,801.55
Бичиг хэргийн материал	1,305,850.00	830,500.00
Аж ахуйн материал	43,713,930.00	78,419,513.00
Түлш шатах тослох материал	0.00	3,696,104.48
Хүнсний материал	441,891.35	3,719,700.00
Бусад хангамжийн материал	153,848,690.50	223,684,442.32
ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	7,185,277,676.61	7,262,546,763.69
ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	7,185,277,676.61	7,262,546,763.69
Биет хөрөнгө	7,018,376,816.61	7,095,645,903.69
Барилга, байгууламж, орон сууц	3,945,317,950.53	3,988,227,788.53
Хуримтлагдсан элэгдэл	(201,096,754.18)	(323,808,870.34)
Авто-тээврийн хэрэгсэл	77,513,834.00	67,686,434.00
Хуримтлагдсан элэгдэл	(60,787,089.84)	(54,676,744.08)
Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	5,590,605,371.03	6,497,892,422.18
Хуримтлагдсан элэгдэл	(2,530,919,942.19)	(3,253,647,094.57)
Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	332,474,888.40	343,133,374.40
Хуримтлагдсан элэгдэл	(134,731,441.14)	(169,161,406.43)
Биет бус хөрөнгө	166,900,860.00	166,900,860.00
Бусад биет бус хөрөнгө	166,900,860.00	166,900,860.00
НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	7,891,840,943.02	11,874,319,987.47

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан (үргэжлэл.)

Тайлант хугацаа: 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлан

		<i>/Төгрөгөөр/</i>
НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	2,537,950.00	629,261,065.12
БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	2,537,950.00	629,261,065.12
Өглөг	2,537,950.00	629,261,065.12
Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	2,537,950.00	629,261,065.12
ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	7,889,302,993.02	11,245,058,922.35
Засгийн газрын хувь оролцоо	7,889,302,993.02	11,245,058,922.35
Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	3,086,682,501.36	3,086,682,501.36
Хуримтлагдсан үр дүн	3,022,862,452.28	6,382,846,101.61
Өмнөх үеийн үр дүн	1,103,201,649.30	3,014,546,826.62
Тайлант үеийн үр дүн	1,919,660,802.98	3,368,299,274.99
Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1,779,758,039.38	1,775,530,319.38
ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	7,891,840,943.02	11,874,319,987.47

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлан

/Төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	11,777,015,481.88	43,163,989,201.26
ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	5,260,033,639.88	28,588,433,237.85
Нийтлэг татварын бус орлого	5,260,033,639.88	28,588,433,237.85
Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	3,093,956,698.98	27,699,236,342.07
Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	223,551,700.00	205,017,800.00
Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	12,700,000.00	8,531,000.00
Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	2,857,704,998.98	27,485,687,542.07
Тусламжийн орлого	2,166,076,940.90	889,196,895.78
Хандив тусламж	2,166,076,940.90	889,196,895.78
ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	6,516,981,842.00	14,575,555,963.41
Улсын төвлөрсөн төсвөөс	2,189,686,300.00	-
Урсгал үйл ажиллагааны зардал	2,189,686,300.00	-
Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	301,110,501.00	2,788,219,237.01
Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив тусламж	128,394,000.00	194,883,925.01
ЗГНХ, Засаг даргын нөөц хөрөнгө түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөнөөс	10,430,400.00	87,943,000.00
Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	162,006,101.00	2,306,386,611.00
Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	280,000.00	199,005,701.00
Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	4,026,185,041.00	11,787,336,726.40
Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	4,026,185,041.00	11,787,336,726.40
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	9,857,354,678.90	39,593,583,992.63
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	9,683,661,801.16	39,590,611,421.27
БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	9,661,409,370.62	39,575,131,421.27
Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	4,191,891,940.02	5,388,914,811.25
Үндсэн цалин	4,191,891,940.02	3,238,864,136.25
Нэмэгдэл	-	1,519,222,431.00
Унаа хоолны хөнгөлөлт	-	237,979,000.00
Урамшуулал	-	392,849,244.00
Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	526,926,135.60	703,799,575.24
Тэтгэврийн даатгал	365,825,944.60	496,934,273.72
Тэтгэмжийн даатгал	43,035,735.00	55,571,629.10
ҮОМШӨ-ний даатгал	33,603,709.00	43,298,102.94
Ажилгүйдлийн даатгал	7,634,658.00	9,743,826.10
Эрүүл мэндийн даатгал	76,826,089.00	98,251,743.38
Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	181,517,812.74	210,914,343.95
Гэрэл, цахилгаан	73,799,292.04	106,285,123.00
Түлш, халаалт	65,273,412.17	69,822,315.53
Цэвэр, бохир ус	30,445,108.53	34,806,905.42
Байрны түрээс	12,000,000.00	-

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан (үргэлжлэл...)

Тайлант хугацаа: 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлан

/Төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
Хангамж, бараа материалын зардал	151,271,089.87	244,552,526.03
Бичиг хэрэг	17,274,750.00	29,236,050.00
Тээвэр, шатахуун	13,610,000.49	61,837,080.52
Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	11,760,799.30	13,149,140.26
Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	62,210,861.00	115,678,285.00
Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	46,414,679.08	24,651,970.25
Норматив зардал	3,759,487,851.21	28,757,972,378.12
Эм	3,654,232,592.56	28,473,356,606.77
Хоол	22,186,758.65	284,615,771.35
Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	83,068,500.00	-
Эд хогшил, урсгал засварын зардал	27,050,536.00	53,469,477.00
Багаж, техник, хэрэгсэл	-	-
Урсгал засвар	27,050,536.00	53,469,477.00
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	75,008,642.00	115,339,005.00
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	48,982,500.00	68,981,258.00
Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	5,500,000.00	11,204,000.00
Даатгалын үйлчилгээ	-	294,030.00
Тээврийн хэрэгслийн татвар	-	392,730.00
Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	-	99,000.00
Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,029,600.00	-
Газрын төлбөр	1,376,232.00	2,029,777.00
Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	854,000.00	3,226,000.00
Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	17,266,310.00	29,112,210.00
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	748,255,363.18	4,100,169,304.68
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	166,934,331.00	3,228,480,613.00
Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,140,600.00	192,000.00
Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	578,180,432.18	871,496,691.68
УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	22,252,430.54	15,480,000.00
Бусад урсгал шилжүүлэг	11,739,500.00	15,480,000.00
Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	11,739,500.00	15,480,000.00
Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	10,512,930.54	-
Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	10,512,930.54	-
ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	173,692,877.74	2,972,571.36
Барилга байгууламж	138,163,248.42	2,972,571.36
Тоног төхөөрөмж	35,529,629.32	-
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	1,919,660,802.98	3,570,405,208.63
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	-	202,105,933.64
Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	-	202,105,933.64
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	-	(202,105,933.64)
Нийт үр дүн	1,919,660,802.98	3,368,299,274.99

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлан

/Төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан үр дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	3,086,682,501.36	1,899,899,091.02	1,103,201,649.30	6,089,783,241.68
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	-	(120,141,051.64)	-	(120,141,051.64)
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	3,086,682,501.36	1,779,758,039.38	1,103,201,649.30	5,969,642,190.04
Тайлант үеийн үр дүн	-	-	1,919,660,802.98	1,919,660,802.98
2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	3,086,682,501.36	1,779,758,039.38	3,022,862,452.28	7,889,302,993.02
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	(8,315,625.66)	(8,315,625.66)
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	3,086,682,501.36	1,779,758,039.38	3,014,546,826.62	7,880,987,367.36
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт	-	(4,227,720.00)	-	(4,227,720.00)
Тайлант үеийн үр дүн	-	-	3,368,299,274.99	3,368,299,274.99
2021 оны 12-р сарын 31-ээрх үлдэгдэл	3,086,682,501.36	1,775,530,319.38	6,382,846,101.61	11,245,058,922.35

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Тайлант хугацаа: 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлан

/Төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН	6,753,909,542.00	11,724,605,505.01
ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	236,927,700.00	213,568,800.00
Нийтлэг татварын бус орлого	236,927,700.00	213,568,800.00
Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	236,927,700.00	213,568,800.00
Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	223,551,700.00	205,017,800.00
Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	13,376,000.00	8,551,000.00
ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	6,516,981,842.00	11,511,036,705.01
Улсын төвлөрсөн төсвөөс	2,189,686,300.00	-
Урсгал үйл ажиллагааны зардал	2,189,686,300.00	-
Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	301,110,501.00	2,998,219,237.01
Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив тусламж	128,394,000.00	244,883,925.01
ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	10,430,400.00	247,943,000.00
Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	162,006,101.00	2,306,386,611.00
Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	280,000.00	199,005,701.00
Төсвийн захирагчдаас	-	100,000,000.00
Төсвийн ерөнхийлөн захирагчаас олгосон санхүүжилт	-	100,000,000.00
Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	4,026,185,041.00	8,412,817,468.00
Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	4,026,185,041.00	8,412,817,468.00
НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	6,468,435,970.00	11,640,085,302.98
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	6,468,435,970.00	11,640,085,302.98
БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	6,446,183,539.46	11,624,005,302.98
Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	4,190,891,951.02	5,391,344,839.25
Үндсэн цалин	2,585,543,929.05	2,848,884,660.25
Нэмэгдэл	918,972,642.00	1,873,914,325.00
Унаа хоолны хөнгөлөлт	320,079,673.00	305,479,325.00
Урамшуулал	366,295,706.97	363,066,529.00
Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	529,795,865.40	701,387,547.24
Тэтгэврийн даатгал	373,579,864.62	501,620,975.02
Тэтгэмжийн даатгал	39,054,001.10	52,501,219.69
ҮОМШӨ-ний даатгал	31,243,199.57	41,325,515.77
Ажилгүйдлийн даатгал	7,810,800.39	9,577,476.78
Эрүүл мэндийн даатгал	78,107,999.72	96,362,359.98
Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	178,979,862.74	201,417,632.95
Гэрэл, цахилгаан	71,261,342.04	96,788,412.00
Түлш, халаалт	65,273,412.17	69,822,315.53
Цэвэр, бохир ус	30,445,108.53	34,806,905.42
Байрны түрээс	12,000,000.00	-

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан (үргэлжлэл...)

Тайлант хугацаа: 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлан

/Төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
Хангамж, бараа материалын зардал	105,893,301.30	186,925,655.26
Бичиг хэрэг	12,660,000.00	13,391,400.00
Тээвэр, шатахуун	10,838,500.00	51,162,400.00
Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	11,760,799.30	13,149,140.26
Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	61,568,902.00	107,796,715.00
Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	9,065,100.00	1,426,000.00
Норматив зардал	1,158,173,370.00	1,523,351,406.40
Эм	1,071,220,070.00	1,473,566,266.40
Хоол	13,338,350.00	10,501,240.00
Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	73,614,950.00	39,283,900.00
Эд хогшил, урсгал засварын зардал	41,238,186.00	35,980,557.00
Багаж, техник, хэрэгсэл	4,811,250.00	2,480,000.00
Урсгал засвар	36,426,936.00	33,500,557.00
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	73,739,772.00	99,037,137.90
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	48,475,500.00	62,744,300.90
Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	5,500,000.00	5,704,000.00
Даатгалын үйлчилгээ	-	294,030.00
Тээврийн хэрэгслийн татвар	-	392,730.00
Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	-	99,000.00
Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	1,029,600.00	-
Газрын төлбөр	1,376,232.00	2,029,777.00
Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	854,000.00	3,226,000.00
Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	16,504,440.00	24,547,300.00
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	167,471,231.00	3,484,560,526.98
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	164,330,631.00	3,484,368,526.98
Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,140,600.00	192,000.00
УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	22,252,430.54	16,080,000.00
Бусад урсгал шилжүүлэг	11,739,500.00	16,080,000.00
Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал, урамшуулал	11,739,500.00	16,080,000.00
Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	10,512,930.54	-
Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	10,512,930.54	-
ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	285,473,572.00	84,520,202.03
Хөрөнгө оруулалтын мөнгөн зардлын дүн	285,509,572.00	52,268,000.00
Биет болон биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	285,509,572.00	52,268,000.00
Хөрөнгө оруулалтын цэвэр мөнгөн гүйлгээ	(285,509,572.00)	(52,268,000.00)
НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	(36,000.00)	32,252,202.03
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	36,000.00	-
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	32,252,202.03

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлан

/төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	9,155,463,500.00	8,934,227,468.00	221,236,032.00	97.6
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	9,155,463,500.00	8,934,227,468.00	221,236,032.00	97.6
БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	9,135,604,800.00	8,918,147,468.00	217,457,332.00	97.6
Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	5,125,158,600.00	5,035,693,401.25	89,465,198.75	98.3
Үндсэн цалин	2,794,032,000.00	2,750,176,906.25	43,855,093.75	98.4
Нэмэгдэл	1,621,436,600.00	1,616,970,641.00	4,465,959.00	99.7
Унаа хоолны хөнгөлөлт	346,500,000.00	305,479,325.00	41,020,675.00	88.2
Урамшуулал	363,190,000.00	363,066,529.00	123,471.00	100.0
Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	700,672,400.00	667,098,547.24	33,573,852.76	95.2
Тэтгэврийн даатгал	519,093,000.00	467,331,975.02	51,761,024.98	90.0
Тэтгэмжийн даатгал	45,394,900.00	52,501,219.69	(7,106,319.69)	115.7
ҮОМШӨ-ний даатгал	36,315,900.00	41,325,515.77	(5,009,615.77)	113.8
Ажилгүйдлийн даатгал	9,078,900.00	9,577,476.78	(498,576.78)	105.5
Эрүүл мэндийн даатгал	90,789,700.00	96,362,359.98	(5,572,659.98)	106.1
Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	213,444,500.00	201,417,632.95	12,026,867.05	94.4
Гэрэл, цахилгаан	99,918,400.00	96,788,412.00	3,129,988.00	96.9
Түлш, халаалт	69,822,300.00	69,822,315.53	(15.53)	100.0
Цэвэр, бохир ус	43,703,800.00	34,806,905.42	8,896,894.58	79.6
Хангамж, бараа материалын зардал	189,750,500.00	185,359,655.26	4,390,844.74	97.7
Бичиг хэрэг	14,608,700.00	13,391,400.00	1,217,300.00	91.7
Тээвэр, шатахуун	49,359,800.00	49,596,400.00	(236,600.00)	100.5
Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	14,084,000.00	13,149,140.26	934,859.74	93.4
Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	107,396,000.00	107,796,715.00	(400,715.00)	100.4
Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,302,000.00	1,426,000.00	2,876,000.00	33.1

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан (үргэлжлэл...)

Тайлант хугацаа: 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлан

/Төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
Норматив зардал	1,562,302,000.00	1,523,351,406.40	38,950,593.60	97.5
Эм	1,488,370,000.00	1,473,566,266.40	14,803,733.60	99.0
Хоол	16,800,000.00	10,501,240.00	6,298,760.00	62.5
Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	57,132,000.00	39,283,900.00	17,848,100.00	68.8
Эд хогшил, урсгал засварын зардал	77,528,900.00	45,048,557.00	32,480,343.00	58.1
Багаж, техник, хэрэгсэл	37,168,800.00	9,068,000.00	28,100,800.00	24.4
Хөдөлмөр хамгааллын зардал	5,360,100.00	2,480,000.00	2,880,100.00	46.3
Урсгал засвар	35,000,000.00	33,500,557.00	1,499,443.00	95.7
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	101,944,300.00	99,037,137.90	2,907,162.10	97.1
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	63,411,300.00	62,744,300.90	666,999.10	98.9
Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	6,100,000.00	5,704,000.00	396,000.00	93.5
Даатгалын үйлчилгээ	300,000.00	294,030.00	5,970.00	98.0
Тээврийн хэрэгслийн татвар	400,000.00	392,730.00	7,270.00	98.2
Тээврийн хэрэгслийн оншилгоо	100,000.00	99,000.00	1,000.00	
Газрын төлбөр	4,500,000.00	2,029,777.00	2,470,223.00	45.1
Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	3,226,000.00	3,226,000.00	-	100.0
Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	23,907,000.00	24,547,300.00	(640,300.00)	102.7
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,164,803,600.00	1,161,141,130.00	3,662,470.00	99.7
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,161,243,200.00	1,160,949,130.00	294,070.00	100.0
Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,560,400.00	192,000.00	3,368,400.00	5.4
УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	19,858,700.00	16,080,000.00	3,778,700.00	81.0
Бусад урсгал шилжүүлэг	19,858,700.00	16,080,000.00	3,778,700.00	81.0
Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал, урамшуулал	19,858,700.00	16,080,000.00	3,778,700.00	81.0

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан (үргэлжлэл...)

Тайлант хугацаа: 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлан

/Төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	9,155,463,500.00	8,936,386,268.00	219,077,232.00	97.6
Улсын төсвөөс санхүүжих	1,200,441,800.00	-	1,200,441,800.00	-
Улсын төсвөөс санхүүжих	1,200,441,800.00	-	1,200,441,800.00	-
НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	7,743,974,700.00	8,412,817,468.00	(668,842,768.00)	108.6
Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	7,743,974,700.00	8,412,817,468.00	(668,842,768.00)	108.6
ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	211,047,000.00	213,568,800.00	(2,521,800.00)	101.2
Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	209,713,600.00	205,017,800.00	4,695,800.00	97.8
Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,333,400.00	8,551,000.00	(7,217,600.00)	641.3
Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	-	210,000,000.00	(210,000,000.00)	
Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив тусламж	-	50,000,000.00	(50,000,000.00)	
ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	160,000,000.00	(160,000,000.00)	
Төсвийн захирагчдаас		100,000,000.00	(100,000,000.00)	
Төсвийн ерөнхийлөн захирагчаас олгосон санхүүжилт		100,000,000.00	(100,000,000.00)	
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-	-	
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	2,158,800.00	(2,158,800.00)	
Төсвийн бусад мэдээллийн ангилал	-	-	-	
БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	1	1	-	100.0
АЖИЛЛАГСАД БҮГД	61	57	4	93.4
Удирдах ажилтан	1	1	-	100.0
Гүйцэтгэх ажилтан	52	48	4	92.3
Үйлчлэх ажилтан	8	8	-	100.0
Суралцагчдын тоо (жилийн дунджаар)	-	-	-	

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт санхүүжилтийн тайлан

Тайлант хугацаа: 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусгавар болсон тайлан

/Төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	-	2,758,125,834.98	(2,758,125,834.98)
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	-	2,758,125,834.98	(2,758,125,834.98)
БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	-	2,758,125,834.98	(2,758,125,834.98)
Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	-	355,651,438.00	(355,651,438.00)
Үндсэн цалин	-	98,707,754.00	(98,707,754.00)
Нэмэгдэл	-	256,943,684.00	(256,943,684.00)
Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	-	34,289,000.00	(34,289,000.00)
Тэтгэврийн даатгал	-	34,289,000.00	(34,289,000.00)
Хангамж, бараа материалын зардал	-	1,566,000.00	(1,566,000.00)
Бичиг хэрэг	-	-	-
Тээвэр, шатахуун	-	1,566,000.00	(1,566,000.00)
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	2,366,619,396.98	(2,366,619,396.98)
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	2,366,619,396.98	(2,366,619,396.98)
ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	-	2,788,219,237.01	(2,788,219,237.01)
Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	-	2,788,219,237.01	(2,788,219,237.01)
Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	-	194,883,925.01	(194,883,925.01)
ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	87,943,000.00	(87,943,000.00)
Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	2,306,386,611.00	(2,306,386,611.00)
Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	-	199,005,701.00	(199,005,701.00)
НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	-	30,093,402.03	(30,093,402.03)
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	-	-
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	30,093,402.03	(30,093,402.03)

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д "Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана." гэж заасны дагуу Баянзүрх дүүргийн Эрүүл мэндийн төвийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээд, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын талаар болон аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдэд авлагыг барагдуулах арга хэмжээ авах, үндсэн хөрөнгөтэй холбоотой өгсөн зөвлөмжүүдийг тусгасан болно.

Аудитыг "Грант Торнтон аудит" ХХК-ийн ахлах аудитор Г.Батхишиг, туслах аудитор Б.Эрдэнэболд, Д.Буянтогтох, Н.Даваажаргал нар гүйцэтгэж, хяналтыг "Грант Торнтон аудит" ХХК-ийн аудитын менежер Л.Болорцэцэг, НТАГ-ын аудитын менежер А.Цогбаяр, хэлтсийн дарга, аудитын менежер З.Мөнхбаяр нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Баянзүрх дүүргийн Эрүүл мэндийн төв нь 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланг "Грант Торнтон аудит" ХХК-д 2022 оны 1 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 42 дугаар бүхий албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Баянзүрх дүүргийн Эрүүл мэндийн төв нь салбарын бодлого, төлөвлөлтийг нотолгоонд тулгуурлан хэрэгжүүлэх, тусламж үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг нэмэгдүүлэх, эрт илрүүлэлт, үзлэгийг олон улсын жишигт хүргэх, статистик ач холбогдлыг дээшлүүлэхэд анхаарч ажиллах зорилго тавин ажиллаж байна.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд дараах өөрчлөлт орсон байна. Үүнд:

- Эрүүл мэндийн даатгалын тухай хуулийн 14¹ дүгээр зүйл 14¹.3-д "Үндэсний зөвлөлийн дарга, дэд дарга, гишүүнийг талуудын санал болгосноор Улсын Их Хурал нэр дэвшигчийн сонсгол хийж таван жилийн хугацаагаар томилж, чөлөөлөх бөгөөд нэг удаа улируулан томилж болно." 23 дугаар зүйл 23.2.1-д "эрүүл мэндийн тусламж, үйлчилгээний чанарыг тасралтгүй сайжруулах төлөвлөгөө, зөвлөмж боловсруулж хэрэгжүүлэх"
- Эрүүл мэндийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйл 7.1.3-д "эрүүл мэндийн талаар батлагдсан бодлого, хөтөлбөрийг санхүүжүүлэх, хэрэгжилтэд хяналт тавих"

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцээгүй тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохироогүй байна.

Хяналт, шинжилгээ, үнэлгээ дотоод аудитын газар, түүний дотор дотоод аудиторын тайлант оны ажлын төлөвлөгөө, гүйцэтгэлийн талаар Эрүүл мэндийн яам, Нийслэлийн эрүүл мэндийн газраас дотоод хяналт шалгалт ороогүй байна.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Баянзүрх дүүргийн Эрүүл мэндийн төвийн 2021 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2021 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл “дунд” гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 1.0 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2020 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 9,857.3 сая төгрөгөөс 1.0 хувиар буюу 98.5 сая төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 75 хувиар буюу 73.9 сая төгрөгөөр тогтоосон.

Тогтоосон төлөвлөлтийн ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагатай гэж үзсэн. Учир нь гүйцэтгэлийн материаллаг байдлын зөрүү дүн нь 297.3 сая төгрөг байна. Материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр сонгосон нийт зардал нь өмнөх оныхоос 3 дахин нэмэгдсэн байна. Тухайлбал: Норматив зардал 24,998.4 сая төгрөгөөр, Бараа үйлчилгээний бусад зардал 3,351.9 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн байна. Энэ нь Ковид-19 цар тахалтай холбоотой вакцины зардал, ЭМА-уудын нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж, дархлаажуулалтын зардал, тусгаарлах байрны төлбөр гэх мэт зардлууд материаллаг дүнгээр нэмэгдсэнтэй холбоотой байна.

Иймд гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг 2021 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 39,593.5 сая төгрөгөөс 1.0 хувиар буюу 395.9 сая төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг 75 хувиар буюу 296.9 сая төгрөгөөр тогтоосон.

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

Баянзүрх дүүргийн Эрүүл мэндийн төвийн 2021 оны санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 3,982.5 сая төгрөгөөр буюу 50.4 хувиар өссөн байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг өөрчлөлт гарсан авлага, засгийн газрын хувь оролцоо данс байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	-	32.3	32.3
Авлага	-	3,064.9	3,064.9
Урьдчилж гарсан зардал	3.8	4.8	1.0
Бараа материал	702.7	1,509.8	807.1
Үндсэн хөрөнгө	7,185.3	7,262.5	77.2
Нийт хөрөнгө	7,891.8	11,874.3	3,982.5
Өр төлбөр	2.5	629.2	626.7
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	7,889.3	11,245.1	3,355.8
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	7,891.8	11,874.3	3,982.5

Мөнгөн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 32.3 сая төгрөгөөр өссөн нь төрийн сангийн харилцах 2.2 сая төгрөг, нэмэлт санхүүжилтийн харилцах 30.1 сая төгрөгийн харилцахын үлдэгдэл нэмэгдсэнээс шалтгаалжээ. Тайлант хугацаанд харилцахын үлдэгдлийг төвлөрүүлээгүй байна.

Авлага дансны үлдэгдэл 3,064.9 сая төгрөг болж 3,064.9 сая төгрөгөөр өссөн нь ЭМДЕГ-аас авах авлага 3,064.5 сая төгрөг, хувь хүнээс авах авлага 0.4 сая төгрөгийн авлагын үлдэгдэл нэмэгдсэнээс шалтгаалжээ. Авлага дансны үлдэгдэлд он удаан жил болсон авлагын үлдэгдэл байхгүй байна.

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 1,509.8 сая төгрөг болж 807.1 сая төгрөгөөр өссөн нь эм боох материалын үлдэгдэл өссөнөөс шалтгаалжээ. Эм боох материал нь төсвийн хөрөнгөөр 1,966.1 сая төгрөг, хандиваар 27,201.5 сая төгрөг, шилжүүлэн авсан 1.4 сая төгрөг нийт 29,169.0 сая төгрөгөөр нэмэгдсэн бөгөөд 27,219.6 сая төгрөгийн материал зарцуулж, 1,072.1 сая төгрөгийн материал шилжүүлсэн байна. Эм боох материалын данснаас хугацаа дууссан, цаашид ашиглах боломжгүй устгалд оруулах 181.3 сая төгрөгийн вакциныг холбогдох журмын дагуу акталж, устгаж хасалт хийсэн байна. Жилийн эцсийн бараа материалын үлдэгдэл өмнөх үеийнхээс харьцангуй их байгаа нь Ковид-19 цар тахалтай холбоотой 2 сарын нөөц үүсгэж, худалдан авалт хийсэн байна

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 7,262.5 сая төгрөг болж 77.2 сая төгрөгөөр өссөн нь тайлант хугацаанд байгуулсан үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, балансаас балансад шилжүүлсэн хөрөнгө болон акталснаас шалтгаалжээ.

Үндсэн хөрөнгийн данс нь худалдан авсан 75.0 сая төгрөг, хандиваар болон үнэ төлбөргүй шилжиж ирсэн 889.9 сая төгрөгөөр тус тус нэмэгдсэн байна. Тайлант хугацаанд 871.5 сая төгрөгийн элэгдлийн зардал гарсан байна.

Өр төлбөр дансны үлдэгдэл 629.2 сая төгрөг болж 626.7 сая төгрөгөөр өссөн нь гэрэл цахилгааны өглөг 12.0 сая төгрөг, эмийн өглөг 236.4 сая төгрөг, урсгал засварын өглөг 2.3 сая төгрөг, бараа үйлчилгээний зардлын өглөг 378.5 сая төгрөг нэмэгдсэнээс шалтгаалжээ.

2021 оны санхүүгийн үр дүнгийн тайлангаар нийт орлого өмнөх оноос 31,387.0 сая төгрөгөөр буюу 3.6 дахин өссөн байна.

Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг дүнгээр нэмэгдсэн нь эрүүл мэндийн даатгалын сангийн орлого, үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого, нэмэлт санхүүжилтийн орлогоос шалтгаалсан байна. Тухайлбал: Ковид 19 цар тахалтай холбоотой Эрүүл мэндийн яам,

Нийслэлийн эрүүл мэндийн газар, НЗДТГ, Нийслэлийн онцгой комисс, хувийн компаниуд эм, эмнэлгийн багаж тоног төхөөрөмжүүдийг үнэ төлбөргүй хүлээн авсан.

Нийт зардал өмнөх оноос 29,736.2 сая төгрөгөөр буюу 4 дахин өссөн байна. Өмнөх оны үзүүлэлтээс материаллаг дүнгээр нэмэгдсэн нь цалингийн зардал, норматив зардал буюу эм боох материалын зардал, бараа үйлчилгээний бусад зардлууд өссөнтэй холбоотой байна. Тухайлбал: эм боох материалын зардал дансанд Ковид 19 цар тахалтай холбоотой вакцин, нэг удаагийн маск, бээлий, комбинезон №1, ариутгалын бодис гэх мэт зардлууд гарсан байна.

Өмчийн өөрчлөлтийн тайлангаар өмнөх оны үр дүн рүү хаасан 8.3 сая төгрөгийн нягтлан бодох бүртгэлийн залруулга бүртгэсэнтэй холбоотой байна.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2021 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 7,755.7 сая төгрөгөөр, нийт зарлагыг 7,755.7 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж, дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн захирагчийн хүргүүлсэн төсвийн төслөөс санхүүжилтийн орлогыг 1,194.7 сая төгрөгөөр бууруулж 6,561.0 сая төгрөгөөр баталсан байна. Төсвийн төслийн материаллаг өөрчлөлттэй нь улсын төсвөөс 1,486.4 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлж, эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 211.6 сая төгрөг, төсөвт байгууллагын өөрийн орлогыг 80.1 сая төгрөгөөр бууруулж баталсантай холбоотой байна.

Төсвийн тодотголыг 2021 оны 12 дугаар сарын 06-нд хийсэн бөгөөд санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг 2,594.4 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлж 9,155.4 сая төгрөгөөр, нийт зарлагыг 2,594.4 сая төгрөгөөр нэмэгдүүлж 9,155.4 сая төгрөгөөр өөрчлөн баталсан байна.

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант онд төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 5 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 9,155.4 сая төгрөгийн төсөв баталснаас 8,944.4 сая төгрөгийг эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 211.0 төсөвт байгууллагын үйл ажиллагаанаас санхүүжүүлэхээр төлөвлөжээ.

Гүйцэтгэлээр эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 8,412.8 сая төгрөгийн санхүүжилт авч, үндсэн болон туслах үйл ажиллагааны орлого 213.5 сая төгрөг, нэмэлт санхүүжилтээр 210.0 сая төгрөг, төсвийн ерөнхийлөн захирагчаас олгосон санхүүжилтээр 100.0 сая төгрөг нийт 8,936.3 сая төгрөгийн орлого бүрдүүлж, үйл ажиллагаанд 8,934.2 сая төгрөгийг зарцуулж, үлдэгдэл 2.1 сая төгрөгийн харилцахын үлдэгдэлтэй байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 8,934.2 сая төгрөг буюу 97.6 хувьтай байгаа нь цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшууллын зардал 89.5 сая, бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, норматив зардал, үйлчилгээний төлбөр, хураамжийн зардлыг 131.7 сая төгрөгөөр тус тус төсвийг дутуу зарцуулсантай холбоотой байна.

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

ДЭМБ, НҮБ-ын хүн амын сан 194.9 сая төгрөг, Баянзүрх дүүргийн Засаг даргын тамгын газар 87.9 сая төгрөг, Эрүүл мэндийн яам, Нийслэлийн эрүүл мэндийн газар 2,306.4 сая төгрөг, үндсэн үйл ажиллагааны орлого болох ПГУ шинжилгээний орлого 199.0 сая төгрөг нийт 2,788.2 сая төгрөгийн орлогыг бүрдүүлжээ.

Үүнээс бараа ажил үйлчилгээний бусад зардалд 2,366.6 сая төгрөг, цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшууллын зардалд 389.9 сая төгрөг, хангамж, бараа материалын зардалд 1.6 сая төгрөг нийт 298,887.9 мянган төгрөгийг зарцуулж, үлдэгдэл 30.1 сая төгрөгийн харилцахын үлдэгдэлтэй байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Асуудлыг онцолсон хэсэг:

Санхүүгийн тайлангийн болон аудитын тайлангийн тухай хэрэглэгчдийн анхаарал хандуулах, ач холбогдолтой зүйлийн талаар тодруулахад тус байгууллага нь Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас 11,787.3 сая төгрөгийн санхүүжилтийн орлого, үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого 27,485.6 сая төгрөгийн орлого хүлээн авсан бөгөөд үүнээс ХӨСҮТ-өөс 21,572.9 сая төгрөгийн бараа материал шилжүүлэн авсан ба уг үйл явцыг санхүүгийн тайланд толилуулсан бөгөөд санхүүгийн тайланд толилуулаагүй асуудал гараагүй болно.

Бусад асуудлын хэсэг:

Байгууллагын удирдлага бусад мэдээлэлтэй холбоотой үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ. Байгууллагын жилийн гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөнд 27 зорилтын хүрээнд 72 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөснөөс 85.6 хувийн гүйцэтгэлтэй гэж тайлагнасан байна.

Шалгагдагч байгууллагын санхүүгийн тайлангаас бусад үйл ажиллагааны тайлан, мэдээ, гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний биелэлт зэрэг мэдээлэлтэй танилцсан болно. Ингэхэд материаллаг буруу илэрхийлсэн зүйл илрээгүй тул аудит хийсэн санхүүгийн тайланд залруулга хийх шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.8. Аудитын гол асуудал

Эрүүл мэндийн даатгалын үндэсний зөвлөлийн 2021 оны 01 дүгээр сарын 22-ны өдрийн “Төлбөрийн хэмжээ, төлбөрийн арга, журам шинэчлэн батлах тухай” 03 дугаар тогтоол хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотой Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас гүйцэтгэлээр санхүүжилт авч, тайлан хугацаанд ЭМДЕГ-аас 3,064.5 сая төгрөгийг авлагыг тайлагнасан бөгөөд тооцоо нийлж баталгаажуулсан байна.

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ.

3.9. Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам"-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Аудитаар тус хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан мэдээллийн давхардал, ач холбогдол, үр нөлөөг харгалзан 11 төрлийн мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулсан эсэхийг хамруулан шалгалаа.

Нийслэлийн Баянзүрх дүүргийн Эрүүл мэндийн төв нь 2021 онд нийт 15,904.7 сая төгрөгийн 310 мэдээллийг Шилэн дансны нэгдсэн цахим хуудаст ил тод байршуулахаас 2,124.3 сая төгрөгийн 25 мэдээллийг хугацаа хоцроож мэдээлсэн зөрчилтэй байна. Үүнд:

- Шилэн дансны цахим хуудсанд орлого, худалдан авалтын 1,876.6 сая төгрөгийн 14 мэдээллийг, зарлагын 247.7 сая төгрөгийн 11 мэдээллийг тус тус хугацаа хоцроож байршуулсан нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйл 4.1.3. "тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх", 6 дугаар зүйл 6.1. "Энэ хуулийн 3.1.1, 3.1.2-т заасан байгууллага, албан тушаалтан дараах мэдээллийг тогтмол мэдээлнэ" заалтуудыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг арилгах албан шаардлага өгсөн.

3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Тайлант онд ТБОНӨХБАҮХАТХ-ийн дагуу 6 удаагийн 211.9 сая төгрөгийн худалдан авалт хийж, зохион байгуулсан байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь Шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн заалттай бүрэн нийцээгүй байна гэж дүгнэлээ.

3.10. Завсрын аудитын үр дүн, Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

3.10.1. Завсрын аудитын үр дүн:

2021 оны III улирлын санхүүгийн тайланд хийсэн завсрын аудитаар нийт 971.5 сая төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс, 915.6 сая төгрөгийн алдааг залруулга хийлгэж, 55.9 сая төгрөгийн алдаа зөрчилд 3 зөвлөмж өгсөн.

Завсрын аудитаар өгсөн зөвлөмжийн хэрэгжилтийг шалгахад 915.6 сая төгрөгийн алдаа, зөрчлийг залруулж, 55.9 сая төгрөгийн зөвлөмжийг хэрэгжүүлсэн байна.

3.10.2. Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт:

Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн 12.7 сая төгрөгийн зөрчлийн төлбөрийг барагдуулж 2 актыг биелүүлсэн байна. Аудитаар өгсөн 5.5 сая төгрөгийн 1 зөвлөмжийн хэрэгжилт 100 хувьтай байна.

Хүснэгт 3. Өмнөх оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгсөн төлбөрийн акт, албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт:

/сая төгрөг/

Үзүүлэлт	Өмнөх оны илрүүлэлт		Биелэлт		Зөрүү		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт	2	12.7	2	12.7	-	-	-
Албан шаардлага	-	-	-	-	-	-	-
Зөвлөмж	1	5.5	1	5.5	-	-	-
Нийт дүн	3	18.2	3	18.2	-	-	-

3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Худалдан авалт болон гэрээний биелэлт, хэрэгжилт нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн дагуу байгаа эсэх мөн ЭМДЕГ-ын цахим систем (<https://health.gov.mn>)-д гүйцэтгэлээр үндсэн санхүүжилтэд дотоод хяналтын систем байгаа эсэх нь анхаарал татахуйц байгаа тул дараагийн аудитаар авч үзэх нь зүйтэй гэж үзлээ.

4. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 925.7 сая төгрөгийн алдаа, зөрчил илэрснээс 338.6 сая төгрөгийн алдааг залруулга хийлгэж, 587.1 сая төгрөгийн зөрчилд 2 албан шаардлага хүргүүлж, зөрчилд 2 зөвлөмж өгсөн.

4.1 Залруулсан алдаа

Аудитаар нягтлан бодох бүртгэлийн бичилт, тооцоолол болон тайлагналтай холбоотой алдаа санхүүгийн тайланд залруулга хийлгэж, баталгаажуулав. Үүнд:

- ЭМДЕГ-ын 2021 оны 11 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 08/1747 албан тоотын дагуу 12 дугаар сард үзүүлсэн тусламж үйлчилгээний гүйцэтгэлээ 12 дугаар сарын 10-ний өдрөөр тасалбар болгон тооцоо нийлсэн бөгөөд 12 сарын 13-31-ний өдрүүдэд хамаарах үйлчилгээний орлогыг 338.6 сая төгрөгөөр дутуу тайлагнасан.

4.2 Албан шаардлага

1. 2021 оны 4 дүгээр улирлын байдлаар 324 хүний орон тоо буюу 49 орон тооны илүүдэлтэй ажиллаж, эдгээр илүүдэл орон тоонд 581.2 сая төгрөгийн цалингийн зардал гаргасан байна. *(нэгдсэн эмнэлгийн дарга, эмч, сувилагч, ариутгагч, тогооч, үйлчлэгч, цахилгааны инженер, жолооч)* Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1. "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", 16.5.3. "батлагдсан цалингийн сан, орон тооны хязгаарт багтаан төсвийн байгууллагын орон тоо, ажиллагчдын цалин хөлсийг тогтоох" заалтуудыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг арилгах албан шаардлага өгсөн.

2. НӨАУГ-ын зөвшөөрөлгүйгээр төсөв төлөвлөгөөнд батлагдаагүй нийт 5.9 сая төгрөгийн *(компьютер тоног төхөөрөмж, тавилга эд хогшил)* хөрөнгө худалдан авсан байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-т "Төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", 6.4.8-д "төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх", Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 33 дугаар зүйлийн

33.2.1-т "үнийн санал ирүүлэх урилгыг энэ хуулийн 52.1.12, 53.5.4-т заасан худалдан авах ажиллагааны цахим системд зарлаж, үр дүнг тухай бүрд мэдээлэх" заалтуудыг тус тус зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Зөрчлийг арилгах албан шаардлага өгсөн.

4.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичигтэй холбоотой асуудал

1.1. Илрүүлэлт:

Санхүүгийн үйл ажиллагаанд ашиглагдаж байгаа НБББББ-ийг 2011 онд боловсруулж, бүртгэлийн үйл ажиллагаандаа мөрдөж байгаа боловч холбогдох хууль, дүрэм журмын шинэчлэл хийгээгүй байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйл 20.2.2-д "аж ахуйн нэгж, байгууллагын нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг боловсруулах, батлуулах, хэрэгжилтийг зохион байгуулах" заалтад нийцэхгүй байна.

1.2. Өгсөн зөвлөмж:

Байгууллагын удирдлага нь санхүү, бүртгэлийн хууль тогтоомж, УСНББОУС, дүрэм, журам, зааварт нийцүүлэн нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичгийг сайжруулан боловсруулж, мөрдөж ажиллах.

2. Дотоод хяналтын үйл ажиллагаатай холбоотой асуудал

2.1. Илрүүлэлт:

Дотоод хяналтын үйл ажиллагааг байгууллагын онцлогт тохируулан хууль, журамд нийцүүлэн боловсруулсан бодлого журамгүйгээс дараах зөрчил байна. Тухайлбал:

- Дарга нь 2018 оноос одоог хүртэл байгууллагын бүтэц орон тоог шинэчлэн батлуулаагүй байна. Тайлант хугацаанд 49 ажилтны орон тоо нэмэгдүүлэн үйл ажиллагааг явуулж байна.
- Ахлах нягтлан бодогчийг Төсвийн тухай хууль, төсвийн ерөнхий, ахлах нягтлан бодогчид тавигдах шаардлага, тэдгээрийн эрх, үүрэг, ажилд томилох, чөлөөлөх журмын шалгуураар томилоогүй.
- Үндсэн хөрөнгийн эзэмшигчийн карт болон кодчилол байхгүй, ижил төрлийн хөрөнгүүд бүгд нэг кодтой, санхүүгийн программ дахь кодоор кодлогдоогүй, нэршил тодорхой бус байгаа нь санхүүгийн үйл ажиллагааны хяналт хийгддэггүй байна.
- ЭМТ-өөр үйлчлүүлсэн иргэн тус бүрийн мэдээллийг ЭМДЕГ-ын цахим систем (<https://health.gov.mn>)-д шивж оруулан, сар бүрийн гүйцэтгэлийн дүнг нэгтгэн нийт 10,817.0 сая төгрөгийн санхүүжилтийг нэхэмжилсэн боловч ЭМДЕГ 3,710.4 сая төгрөгийн (иргэдийн регистр, даатгал хэтрэлттэй, онош зөрүүтэй, зэрэг шалтгаан) гүйцэтгэлийн санхүүжилтийг баталгаажуулаагүй байна.

Аливаа зальт үйл ажиллагаа бий болж, төсвийн хөрөнгийг зүй бусаар зарцуулах, санаатай болон санамсаргүй байдлаар алдаа, зөрчил үүсэх, хөрөнгө шамшигдах өндөр эрсдэлтэй.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйл 20.2.5. "дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах", 20.2.6. "эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого

хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах;" заасантай нийцэхгүй байна.

2.2. Өгсөн зөвлөмж:

Байгууллагын өдөр тутмын үйл ажиллагаануудаа чухал, эрсдэлтэй, хэвийн гэж ангилж, тэдгээрт тохирсон зохистой хяналтын үйл ажиллагаануудыг тодорхойлж, өдөр тутмын хяналтын үйл ажиллагааны процессын зураглалыг боловсруулж, зохих албан тушаалтнуудын ажил үүргийн хуваарьт тусгаж байх.

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллага болон аудитын хуулийн этгээдэд 2022 оны 6 дугаар сарын 20-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

д/д	Алдаа, зөрчлийн товч утга	/сая төгрөгөөр/										
		Нийт алдаа, зөрчлийн		Запруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	
Санхүүгийн тайлангийн аудитын асуудлаар												
1	Санхүүгийн үйл ажиллагаанд ашиглагдаж байгаа НБББББ-ийг 2011 онд боловсруулж, бүртгэлийн үйл ажиллагаандаа мөрдөж байгаа боловч холбогдох хууль, журмын шинэчлэл хийгээгүй байна.	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
2	<p>Дотоод хяналтын үйл ажиллагааг байгууллагын онцлогт тохируулан хууль, журамд нийцүүлэн боловсруулсан бодлого журамгүйгээс дараах зөрчил байна. Тухайлбал:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Дарга нь 2018 оноос одоог хүртэл байгууллагын бүтэц орон тосг шинэчлэн батлуулаагүй байна. Тайлант хугацаанд 49 ажилтны орон тоо нэмэгдүүлэн үйл ажиллагааг явуулж байна, • Ахлах нягтлан бодогчийг төсвийн тухай хууль, төсвийн ерөнхий, ахлах нягтлан бодогчид тавигдах шаардлага, тэдгээрийн эрх, үүрэг, ажилд томилох, чөлөөлөх журмын шалгуураар томилоогүй, • Үндсэн хөрөнгийн эзэмшигчийн карт болон кодчилол байхгүй, ижил төрлийн хөрөнгүүд бүгд нэг кодтой, санхүүгийн программ дахь кодоор кодлогдоогүй, нэршил тодорхой бус байгаа нь санхүүгийн үйл ажиллагааны хяналт хийгддэггүй байна • ЭМТ-өөр үйлчлүүлсэн иргэн тус бүрийн мэдээллийг ЭМДЕГ-ын цахим систем (https://health.gov.mn)-д шивж сруулан, сар бүрийн гүйцэтгэлийн дүнг нэгтгэн нийт 10,817.0 сая төгрөгийн санхүүжилтийг нэхэмжилсэн боловч ЭМДЕГ 3,710.4 сая төгрөгийн (иргэдийн регистр, даатгал хэтрэлтэй, онош зөрүүтэй, зэрэг шалтгаан) гүйцэтгэлийн санхүүжилтийг баталгаажуулаагүй байна. ЭМДЕГ-ын цахим систем (https://health.gov.mn-д гүйцэтгэл санхүүгийн үндсэн санхүүжилтийг баталгаажуулж чадаагүй программыг сайжруулах. 	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-

Нийслэлийн Баянзүрх дүүргийн Эрүүл мэндийн төвийн 2021 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Д/Д	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Нийт алдаа, зөрчлийн		Үүнээс							
		Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж			
		Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн		
3	Эрх бүхий дээд байгууллага (НӨАУГ)-ын зөвшөөрөлгүйгээр дур мэдэн, төсөв төлөвлөгөөнд батлагдаагүй нийт 5.8 сая төгрөгийн (компьютер тоног төхөөрөмж, тавилга эд хогшил) хөрөнгө худалдан авсан байна.	1	5.9	-	-	-	-	1	5.9	-	-
4	Нийслэлийн Эрүүл мэндийн газрын даргын 2018 оны 01 дүгээр сарын 31-ний А/4 дүгээр тушаалаар БЗД-ийн Эрүүл мэндийн төвийн орон тоо, бүтцийг нийт 275 хүнээр баталсан байна. Гэвч байгууллага 2021 оны 4 дүгээр улирлын байдлаар 324 хүний орон тоо буюу 49 орон тооны илүүдэлтэй ажиллаж, эдгээр илүүдэл орон тоонд 581.2 сая төгрөгийн цалингийн зардал гаргасан байна.	1	581.2	-	-	-	-	1	581.2	-	-
5	Тухайн байгууллага нь ЭМДЕГ-ын 2021 оны 11 дүгээр сарын 25-ны өдрийн 08/1747 тоо албан тоотын дагуу 12 дугаар сард үзүүлсэн тусламж үйлчилгээний гүйцэтгэлээ 12 дугаар сарын 10-ний өдрөөр тасалбар болгон тооцоо нийлсэн бөгөөд 13-31-ний өдрүүдэд хамаарах үйлчилгээний орлогыг акрүэль суурийн дагуу хүлээн зөвшөөрч бүртгэдэггүйгээс орлого буруу тайлант үедээ хүлээн зөвшөөрсөн байна.	1	338.6	1	338.6	-	-	-	-	-	-
Дүн		5	925.7	1	338.6	-	-	2	587.1	2	-
Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал											
1	Шилэн дансны цахим хуудсанд орлого, худалдан авалтын 1,876.6 сая төгрөгийн 14 мэдээллийг, зарлагын 247.6 сая төгрөгийн 11 мэдээллийг тус тус хугацаа хоцроож байршуулсан	1	2,124.3	-	-	-	-	1	2,124.3	-	-
Дүн		1	2,124.3	-	-	-	-	1	2,124.3	-	-
Нийт дүн		6	3,050.0	1	338.6	-	-	3	2,711.4	2	-

АУДИТЫН ТАЙЛАНГ

БЭЛТГЭСЭН:

“ГРАНТ ТОРНТОН АУДИТ” ХХК-ИЙН
АХЛАХ АУДИТОР

Г.БАТХИШИГ

ХЯНАСАН:

“ГРАНТ ТОРНТОН АУДИТ” ХХК-ИЙН
ЕРӨНХИЙ ЗАХИРАЛ

Б.ОСОРГАРАВ